

ว่านไฟลต่า

ZINGIBER
OTTENSII VALETON

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ล้มลุก ลำต้นไต่ดิน สูงได้ถึง ๕ เมตร มีเหง้าอยู่ใต้ดิน มีอายุหลายปี เนื้อในเป็นสีม่วง หรือสีม่วงอมน้ำตาล มีกลิ่นฉุนร้อน คล้ายไพล

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ แผ่นใบหนา รูปขอบขนาน ปลายใบเรียว โคนใบมน ขอบใบเรียบ

ดอก ออกเป็นช่อ จากโคนต้น แทงออกมาจากเหง้าใต้ดิน ช่อดอกเป็นรูปทรงกระบอกถึงเกือบกลม กลีบดอกโคนเชื่อมติดกัน สีเหลืองอ่อน มีประสีม่วงแดง อ่อนๆ กลีบดอกมี ๕ กลีบ บาง

ผล เป็นผลแห้งแตกได้ รูปทรงกระบอก สีแดง

ประโยชน์/ การนำไปใช้

ในด้านของความเชื่อ ว่านไพลดำเป็นว่านทางคงกระพันชาตรี บางข้อมูลระบุว่า ว่านไพลดำจะมีอยู่ด้วยกัน ๒ แบบ คือ ว่านไพลดำชนิดเนื้อในหัวเป็นสีม่วงอมน้ำตาล (เด่นในเรื่องอยู่ยงคงกระพัน), และว่านไพลดำชนิดเนื้อในหัวเป็นสีดำ (เด่นในเรื่องการชักนำเงินทอง และปัจจุบันหายากมาก) สามารถนำไปประกอบอาหารเป็นเครื่องแกงได้ หรือนำไปใส่ในต้มยำแทนข่าได้ หรือใช้ปลูกเป็นไม้ประดับทั่วไป ว่านไพลดำเป็นพรรณไม้ที่หาได้ยากชนิดหนึ่ง เนื่องจากปลูกเลี้ยงและการดูแลรักษาทำได้ยาก ต้องใช้ดินดำในการปลูก (ดินสะอาดกลางแจ้งที่นำไปเผาไฟแล้วทุบให้ละเอียด)

สรรพคุณ

สรรพคุณของไพลดำเป็นยาอายุวัฒนะบำรุงร่างกาย รักษาอาการเคล็ดขัดยอก ฟกช้ำ แก้เหน็บชา แก้อาการชาใน ช่วยสมานแผล สลายลิ่มเลือดที่แข็งตัว ขับประจำเดือน เป็นยาช่วยเจริญอาหาร บำรุงกำลัง เป็นยาอายุวัฒนะ แก้อาการปวดเมื่อย แก้ครั่นเนื้อครั่นตัว แก้ปวดเมื่อย แก้ชาใน กระจายเลือดที่เป็นก้อนลิ่ม แก้เลือดกำเดาออกทางปากทางจมูก แก้อาเจียนเป็นเลือด